

Odpověď apoštola na nešvary korintských

Biblistika | 29.12.2012 @ 18.25

Tato práce je předložena studijnímu oddělení Global University jako jeden z požadavků pro klasifikaci v předmětu BIB4063 Korintské listy.

Rozdělení v církvi

Rozdělení korintského sboru do frakcí, kterým se apoštol Pavel zabývá v úvodu korintské korespondence (1K 1,10 – 4,21), přičítají někteří dobře známému prvocírkevnímu dilematu ve věci zachovávání židovských tradic, jak jej známe z Jeruzaléma a galatských sborů. Znesvářené frakce by pak byly jen dvě: pavlovsko-apollovská složená z pohanů a petrovsko-kristovská složená z rigidnějších židů¹. Verš 12 však naznačuje, že spíše než o rozdělení na základě dilematu šlo o zmatené stranění se dle sympatií k výrazným osobnostem.

Podstatou rozdělení korintského sboru tedy byla krize identity, když členové sboru posuzovali své vůdce podle starých lidských měřítek² jako osobnosti k následování namísto aby se ustavili na základě své víry, jímž je Kristus.

Pavel ve své lásce ke Korint'ánům učinil dvojí: Přesně pojmenoval problém a navrhl schůdnou cestu k řešení. Vedl korint'any k jednotě tím, že jim ukázal na jádro evangelia, na němž se mohli všichni sjednotit. Pokud by Pavel jako zakladatel sboru v Duchu svatém nezakročil a pokud by sbor nepřijal navrhovaná opatření, mohlo by dojít k vyhocení problému a rozpadu křesťanského sboru na několik soupeřících sekt. Nesmysl této představy došel v historii křesťanské církve nesčetněkrát naplnění na denominační i místní úrovni. Je žádoucí poučit se z odstrašujících případů absurdních rozkolů nad okrajovými doktrínami, církevními politiky a zvladatelnými praktickými problémy. Je žádoucí usilovat o jednotu v rozmanitosti, kterou Duch svatý do církve dal.

Soudní spory mezi členy církve

Ještě větší rozdělení a zlost než rozdělení nad malicherností je, když každý bojuje jen za svá práva, vymáhá na svém bližním světskou spravedlnost a způsobuje beránkově církvi hanbu³. Apoštol se dozvěděl o právě tomto nešvaru korintských a poukázal ve své pobídce k nápravě na trapnost situace, když vznešené a svaté uskupení věřících (1K 6,1), které mají právo ustavit svou identitu na Ježíši Kristu a jehož úloha v apokalyptických událostech předpokládá zodpovědnost (v. 2), otevře svou neuklizenou „kuchyni“ nevěřícím.

V dialogu církve se světem neznamená obrácení se na světskou soudní moc nic jiného, než kapitulaci (v. 7). Apoštol, který v tomtéž dopise představuje čtenářům bezpodmínečnou a nezdolnou lásku, doporučuje znesvářeným, aby trpěli křivdu. V opačném případě by se totiž

skrze světský soud stali spolupachateli světské nespravedlnosti, čímž by nutně přišli o podíl na spasení (v. 9).

Cílem Pavlova napomenutí nebylo zakázat proměňující se hříšné povaze věřících, aby byla hříšná, ani vyřešit konkrétní případ sudičství, ale zavést do korintského sboru ortopraxi vzájemného rozsuzování a napominání se mezi věřícími (v. 5). Zralá a uznávaná sestra nebo bratr, který dokáže s přirozenou autoritou v lásce napomenout, může snadno a bez zbytečného povyku urovnat pocit nespravedlnosti na obou znesvářených stranách⁴. Pokud se tak v korintském sboru nestane, bude z toho ostuda a možná i odpadnutí těch, kdo v církvi hledali víc než politiku.

Sexuální nemravnost obecně

Korintský sbor vyšel z náročné společenské souvislosti. Snadno si představuji, jak extrémní a veřejně přijímaná nemravnost, která sužovala starověký Korint, zatěžovala pohled věřících na křesťanskou sexualitu a vztah křesťana k vlastnímu tělu obecně až k bezradnosti nebo rezignaci nad problémem. Vedle konkrétního příkladu smilstva v páté kapitole proto apoštol v kapitole šesté osvětluje základní principy problematiky, když říká: „Nemylte se“, vy Korint’ané! Vyjděte ze zmatku a zaujměte pevné stanovisko! „Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravníci, ani zvrácení, ani zloději, ani lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít účast v Božím království.“ (v. 6,9). Vy jste se přeci „dali obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha“ (v. 11). Nu a toto Vaše posvěcení, soudí apoštol, toto posvěcení něco znamená.

Tělo nenáleží smilstvu, ale Pánu (v. 13). Bude vzkříšeno (v. 14). Je Kristovou končetinou (v. 15) a chrámem Ducha svatého, tudíž nepatří svému uživateli (v. 19), neboť bylo draze vykoupeno (v. 20)⁵. Tělo samotné je tedy nástroj k užívání, pouhý příbytek svého schovance, který může svým rozhodnutím určit, zda příbytku užívá k Boží slávě nebo ne! Proto apoštol radí: „Varujte se smilstva!“ a dále „...svým tělem oslavujte Boha“ (vv. 18.20). Tento požadavek je definitivní a nesnese žádného změkčení, jakoby chtěl Pavel říci jen „pokuste se odolat, pokud to půjde“⁶. Pavel představuje Korint’anům zápas, který je potřeba vybojovat, pokud se má pokračovat dále. Kristus zemřel na kříži spolu se slabostmi každého z nás, čímž vytvořil úžasnou možnost radostného posvěcení věřících. Pokud korintský sbor nerozezná naléhavost požadavku, dojde v něm k promlčení zřejmých mravních poklesků a možná k jejich veřejné obhajobě.

Pokrm obětovaný modlám

Otázku rituálně zatíženého masa otevírá Pavel v osmé kapitole. Toto maso zvířat, zabitých za účelem sjednání přízně pohanských božstev, pokládali někteří věřící za duchovně závadné a proto křesťanu nepoživatelné. Pavel takové domněnky popírá a namísto kosmologických principů, které by chtěly nesrozumitelně rozumět, navrhuje princip lásky, která nechce bližnímu

nic zlého. Příklad masa obětovaného modlám je nám vodítkem k řešení současných problémů podobného rázu, pokud ovšem povážíme následující maličkosti.

1. Maso obětované modlám považovali za duchovně zatížené pouze někteří křesťané. Mezi světskou veřejností takové přesvědčení nepanovalo. Pokud by panovalo, jistě by Pavel nebyl tak velkorysý a nedovoloval by špinit křesťanské svědectví.
2. Tento problém v sobě absolutně nezahrnuje otázku rituální čistoty podle židovských zvyků a zákonů. Pavel píše především pohanům.
3. Pavel velkoryse přehlíží apoštolská doporučení (Sk 15,20), podle kterých se mají pohanokřesťané vyvarovat masa, které nebylo zbaveno krve. Je možné, že v pohanských chrámech docházelo k podobnému odkrvení masa, jako v židovském prostředí, je to však spíše nepravděpodobné.
4. Maso obětované modlám bylo pravděpodobně cenově výhodné. Pokud by nebylo výhodné, bylo by na místě doporučit odstup od kontroverzního masa a nákup masa běžného, např. dokonce živého.
5. Přestože Pavel káže láskyplné ovládnutí se ve prospěch svědomí bližního, zaujímá v dilematu „jíst či nejíst“ velmi jasné stanovisko. Pokud se list Korintským četl veřejně a slyšeli ho společně „svobodní bratři“ i „bratři slabého svědomí“, lze osmou kapitolu považovat za nepřímý a důmyslný nátlak na „duchovní vegetariány“, aby bez újmy na svědomí a bez zbytečných hádek přistoupili k neméně svaté a prakticky pohodlnější svobodě k jedení výhodného masa. Celá kapitola je v důsledku pedagogická klička.

Mylné chápání Kristova vzkříšení a obecného zmrtvýchvstání

V patnácté kapitole se apoštol rozhodl napravit zmatek v nauce o vzkříšení Pána Ježíše Krista a zdůraznit nevyhnutelnost udržení tohoto článku víry pro zdraví křesťanské teologie. V prvních osmi verších dokazuje faktickou událost Ježíšova spásonosného činu.

1. Kristus „podle Písem“ naprosto tělesně zemřel a byl pohřben (v. 3n)
2. Podle Písem byl vzkříšen (v. 4).
3. Ukázal se Petrovi (Lk 24,43), dvanácti (J 20,19–29), pěti stům, Jakobovi, všem apoštolům (v. 5nn).
4. Naposled se ukázal Pavlovi ve zjevení na cestě do Damašku.

Důvodem Pavlovy snahy nezvratně potvrdit to, že Ježíš naprosto zemřel a pak byl úplně vzkříšen, bylo vědomí nesmírné důležitosti tohoto článku víry. Pokud Kristus ukřižovaný není Kristus vzkříšený, pak je klamná zvěst evangelia (v. 14). Ano, toho evangelia, které je „Boží moc a Boží moudrost“ (srov. 1K 1,24 s Ř 1,16).

Pavlův důraz na Kristovo vzkříšení nesouvisel s obavou o doktrínu vykoupení. Výkupné by platilo i bez vzkříšení. Důraz na vzkříšení upevňuje evangelium v jeho nejhlubší podstatě, že víra

v Ježíše znamená jednotu s Ním. Vírou v Krista se stávám Božím dítětem! Vírou v něj jsem ospravedlněn, protože On je spravedlivý! Vírou v Něj jsem smířen s Bohem, neboť On byl smírná oběť a vírou v Něj jsem svobodný od hříchu, neboť On přibil mně hříšníka na kříž, když na něm sám visel.

Mezi Kristem a věřícími je tedy jednota, kterou v tomto problému chápe Pavel oboustranně a v totální perspektivě bez rozlišení duchovního a tělesného: Jestliže nebudeme vzkříšeni, pak nebyl vzkříšen Kristus. A jestliže nebyl vzkříšen Kristus, pak nejsme vzkříšeni ani my, nebyli jsme vzkříšeni z duchovní smrti a jsme stále v moci hříchu.

Pokud Korint'ané neuvěří ve vzkříšení, vytratí se z jejich teologie moc a z jejich života naděje.

Poznámky

1. Hoover, 34
2. Hoover, 32
3. Hoover, 71
4. Hoover, 72
5. Hoover, 74
6. Hoover, 74

Bibliografie

HOOVER, T. Reginald. GLOBAL UNIVERSITY. *The Corinthian Letters: An Independent-Study Textbook*. 3rd. Springfield, MO: Global University, 2004. ISBN 978-0-7617-0910-7.

Pokud neuvádím jinak, všechny biblické citace odkazují do

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona : český ekumenický překlad. 11. vyd., (9. přepr. v České biblické společnosti). Praha: Česká biblická společnost, 1998c1985, 863, 287 s. ISBN 80-858-1019-0.

<http://selah.diet/biblistika/odpoved-apostola-na-nesvary-korintських/>